Annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat

Suliassaqartitsiniarnermik inunnillu isumaginninnermik Kalaallit Nunaannut inatsimmi nr. 580-imi, 29. november 1978-imeersumi § 2 tunngavigalugu makku aalajangersarneqarput:

Kapitali 1

Aalajangersakkat nalinginnaasut.

§ 1. Inuit Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartut eqqarsartaatsimikkut timimikkulluunniit annertuumik innarluutillit sapinngisamik nalinginnaasumik inooqataasinnaanerminnut qulakkeerunneqassapput.

Imm. 2. Sanaartukkat atortorissaarutillu kikkunnit tamanit atorneqarsinnaasut tamarmik sapinngisaq naapertorlugu aaqqissuunneqassapput qularnaarneqarsimassalluni inuit innarluutillit isersinnaallutillu atuisinnaanissaat.

Imm. 3. Innarluutilik sapinngisamik angerlarsimaffimmini najugaqartinneqassaaq, pineqartup nammineq tamanna kissaatigippagu, pineqartullu atugarissaarnissaa tamatumuunakkut navianartorsiortinneqassanngippat.

§ 2. Innarluutilinnik suliassaqarfimmi paasissutissiisarnerit, misileraanerit ilisimatusarnerillu Isumaginninnermut Naalakkersuisup aallartissinnaallugillu tapiissuteqarfigisinnaavai.

Kapitali 2

Ikiorsiinissami nalinginnaasumik piumasaqaataasut.

§ 3. Inuit 60-it inorlugit ukiullit Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartut, eqqarsartaatsimikkut timimikkulluunniit annertuumik innarluuteqarnertik patsisigalugu immikkut ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsisut peqqussummi matumani malittarisassat tunngavigalugit ikiorserneqarsinnaapput.

Imm. 2. Innarluutit piginnaassutsikkullu killiffiit suut ikiorserneqarnissaraut tunngaviussanersut pillugit malittarisassat Naalakkersuisut aalajangersarsinnaavaat.

§ 4. Peqqussut manna tunngavigalugu innarluutillip inuuniarnikkut pilersorneqarneranut ikiorsiisoqarsinnaanngilaq.

Imm. 2. Innarluutilik inatsisitigut malittarisassat allat tunngavigalugit naammaginartumik ikiorserneqarsinnaappat peqqussut manna tunngavigalugu ikiorsiisoqarsinnaassanngilaq.

§ 5. Annertuumik innarluutillit Kalaallit Nunaata avataaniinneranni ikiorsiisarnissamut malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

Kapitali 3

Ikiorsiiniutit.

§ 6. Ikiorsiiniutit tuniunneqarsinnaapput siunnersuinertut, ilitsersuinertut tapersersuinertullu, sungiusarneqarnertut, paaqqinniffiirvmut inissinneqarnertut kiisalu innarluuteqarnermut atatillugu aningaasartuutiginerulikkanut aningaasatigut ikiorsiinertut ilusilerlugit.

§ 7. Innarluutillip kommunitut najugarivitaata inassutegarneratigut ikiorsiiniut sorleq aallartinnegarsinnaanersoq Isumaginninnermut Pisortaqarfiup aalajangissavaa.

Imm. 2. Isumaginninnermut Pisortaqarfiup assersuutigalugu makku aallartinneqarnissaat aalajangersinnaavaa:

1) iluaqusersuutinik pisinissamut ikiorsiineq,

2) tapersersortitut ikiortinik atorfinitsitsinissamut ikiorsiineq,

3) angajoqqaat allalluunniit innarluutillip angerlarsimaffimmi ulluinnarni paaqqutarineqarneranik suliaqartut sulinermikkut ikiorserneqarnermikkullu oqilisaavigineqarnerat,

4) siunnersorteqartitsinermut ikiorsiineq,

5) innarluutillip inigisaata allanngortinneqarneranut aaqqissuunneqarneranullu ikiorsiineq,

6) qanigisat allallu ilinniartinneqarnerinut, pikkorissartinneqarnerinut il.il. ikiorsiineq, taamaaliornikkut innarluutillip ulluinnarni inuunerata oqinnerulerlunilu pitsaanerulernissaa anguniarlugu,

7) najugaqaqatigiiffinnik nakkutigineqarlunilu najugaqarfinnik pilersitsinernut ikiorsiinerit,

8) ulloq unnuarlu paaqqinniffimmiinneq, ajornanngippat Kalaallit Nunaanni,

9) innarluutillip angerlarsimaffimmi avataani paaqqinniffimmiinneranut atasumik innarluutillip akiliunneqarluni feriartinneqarnera, imaluunniit immikkut pisoqartillugu qanigisaasut akiliunneqarlutik feriartinneqarneri.

§ 8. Inigisap aaqqissugaaneranut imaluunniit iluaqusersuutinik pisinermut ikiorsiinerit taamaallaat pisinnaapput annertunerusumik aningaasartuutit innarluuteqanngitsut nalinginnaasumik atugassaminnik, ulluinnarni inuuniarnerminni imaluunniit inimik aaqqissugaaneranik kingunilimmik atortagaasa akigisartagaat annertuumik qummut qaangerneqarsimappata.

Imm. 2. Peqqussut manna tunngavigalugu ikiorsiivigineqarsinnaanngillat biilisinerit, kisiannili taakku innarluutilinnut aaqqissuunneqarnerat tapiiffigineqarsinnaavoq.

Imm. 3. Kommunini ataasiakkaani pissutsit immikkut ittut atuutsillugit Naalakkersuisut annertuumik innarluutilinnut sammitinneqartumik ataatsimoorussassamik immikkut biiliussisarnissamik aaqqissuussisinnaapput. Naalakkersuisut aaqqissuussinerup tamatuma erseqqinnerusunik maleruagassiornissaannut piginnaatinneqarput.

Kapitali 4

Annertuumik innarluutilinnut namminneq angerlarsimaffimininniittunut, najugaqaqatigiiffinniittunut nakkutigineqarlunilu najugaqarfinniittunut ikiorsiineq.

§ 9. Annertuumik innarluutillip angerlarsimaffimmini paaqqutarineqarnera sulilluni isertitassaagaluanik annaasaqarnermik kinguneqarsimappat pisuni immikkut ittuni innarluutilimmik ulluinnarni paaqqutarinnittuusoq aningaasarsiaqartinneqarsinnaavoq.

Imm. 2. Taamaattorli annerpaamik tunniunneqarsinnaapput SIK-p Pisortallu isumaqatigiissutaat naapertorlugit akissarsiat minnerpaaffissaat sukkulluunniit atuuttut.

§ 10. Innarluutilik kommunip najugaqaqatigiiffiutaanut inissinneqarsinnaavoq pineqartoq ulluinnarni tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisutut naliliiffigineqarpat.
Imm. 2. Innarluutilik nakkutigineqarluni najugaqarfinnut inissinneqarsinnaavoq pineqartoq ulloq unnuarlu paaqqutarineqartariaqartutut naliliiffigineqarpat.
Imm. 3. Naalakkersuisut kommuni peqqusinnaavaa kisimiilluni, kommunit allat imaluunniit Naalakkersuisut peqatigalugit najugaqaqatigiiffinnik nakkutigineqarlunilu najugaqarfinnik pilersitsissasoq.
§ 11. Najugaqaqatigiiffiit pilersinneqarnerinut, aaqqissorneqarnerinut, siulersorneqarnerinut ingerlanneqarnerinullu tunaartarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaassapput, taakkunanilu nalinginnaasumik, perorsaanikkut katsorsaanikkullu ilitsersuisuullutillu nakkutilliineq ingerlatissallugu.
§ 12. Nakkutigineqarluni najugaqarfiit pilersinneqarnerinut, aaqqissorneqarnerinut, siulersorneqarnerinut ingerlanneqarnerinullu tunaartarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaassapput, taakkunanilu nalinginnaasuinik, perorsaanikkut katsorsaanikkullu ilitsersuisuullutillu nakkutilliineq ingerlatissallugu.

Kapitali 5

Annertuumik innarluutilinnut paaqqinniffiit.

§ 13. Innarluutilik ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut inissinneqarsinnaavoq, pineqartoq ulloq unnuarlu katsorsarneqarnermik paaqqutarineqartariaqarnermillu pisariaqartitsisutut naliliiffigineqarpat.
§ 14. Annertuumik innarluutilinnut ulloq unnuarlu paaqqinniffinni pisariaqartinneqartut naapertorlugit naammattumik inissaqarnissaa Isumaginninnermut Naalakkersuisup isumagissavaa.
Imm. 2. Annertuumik innarluutilinnut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik pilersitsinerit ingerlatsinerillu Isumaginninnermut Naalakkersuisup ataqatigiissaassavai, kiisalu pisariaqartitsineq naapertorlugu perorsaanikkut katsorsaanikkullu ilitsersuissalluni.
Imm. 3. Annertuumik innarluutilinnut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik aqutsineq Isumaginninnermut Naalakkersuisup isumagissavaa.
§ 15. Annertuumik innarluutilinnut ulloq unnuarlu paaqqinniffiit siunertaannut, pilersinneqarnerinut, aaqqissorneqarnerinut, siulersorneqarnerinut ingerlanneqarnerinullu malittarisassat pisariaqarnera naapertorlugu Naalakkersuisut aalajangersassavaat, taakkuninngalu ingerlatsinikkut aningaasatigullu, kiisalu perorsaanikkut katsorsaanikkullu nakkutilliineq ingerlatissallugu.
§ 16. Innarluutillip kommunitut najugarivitaata inassuteqarneratigut innarluutilik ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut inissinneqarsinnaanersoq Isumaginninnermut Pisortaqarfiup aalajangissavaa. Innarluutilik ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut sorlermut inissinneqassanersoq Isumaginninnermut Pisortaqarfiup aamma aalajangissava.
§ 17. Ulloq unnuarlu paaqqinniffinni ataasiakkaani tamani inissiiniartartussatut ataatsimiititat ataavartut, paaqqinniffimmi inissiinissanut angerlartitsinissanullu isummertartussat Isumaginninnermut Pisortaqarfiup pilersissavai.
Imm. 2. Ataatsimiititap aalajangiineri pillugit naammagittaalliuutit aalajangiinerup kingornatigut sapaatip akunneri sisamat qaangiutsinnagit innarluutilimmit taassumaluunniit kommunitut najugarivitaanit, ataatsimiititamiluunniit ilaasortat ilaannit Isumaginninnermut Naalakkersuisumut suliassanngortillugit ingerlateqqinneqarsinnaapput.

Kapitali 6

Annertuumik innarluutillit suliassaqartinneqarnerat.

§ 18. Innarluutillit annertuumik innarluutilinnut paaqqinniffinniittut naleqquttumik suliassaqartinneqarnissaat Isuraaginninnermut Pisortaqarfiup sapinngisamik isumagissavaa.
Imm. 2. Suliassaqartitsineq suliffimmi Isumaginninnermut Pisortaqarfimmit pilersinneqarlunilu ingerlanneqartumi ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmut atatillugu pilersinneqarsinnaasumi pisinnaavoq, imaluunniit innarluutillip ulluunerani suliassaqartitsisarfimmut assigisaanulluunniit atalersinneqarneratigut pisinnaalluni.
Imm. 3. Annertuumik innarluutillit suliassaqartinneqarnissaannut malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput, matumani innarluutillip sulinermini aningaasarsiaqarsinnaanera pillugu malittarisassat ilanngullugit.
§ 19. Pissutsini immikkut ittuni iluaqusersuutit innarluutillip naleqquttumik suliaqarnermini atugassaasa akilerneqarnissaat Isumaginninnerini Pisortaqarfiup akuersissutigisinnaavaa.

Kapitali 7

Aqutsineq, paasissutissiisussaatitaaneq kiisalu utertitsilluni akiliisussaatitaaneq, il.il.

§ 20. Kommunit isumaginninnermut ataatsimiititaliaasa annertuumik innarluutillit peqqussut manna tunngavigalugu ikiorserneqarsinnaanermut periarfissat pillugit siunnersorlugillu ilitsersussavaat.
Imm. 2. Kommunit isumaginninnermut ataatsimiititaliaasa ikiorsiinissamut inassuteqaatit tunngavilersukkat suliarissavaat Isumaginninnermullu Pisortaqarfimmut nassiullugit.
Imm. 3. Peqqussut manna tunngavigalugu qinnuteqartarneq, inassuteqartarneq, akuersissuteqartarneq aqutsinerlu pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.
§ 21. Innarluutilik Kalaallit Nunaata avataani paaqqinniffimmiippat innarluutillip kommunitut najugarivitaani isumaginninnermut ataatsimiititaliap innarluutillip Kalaallit Nunaannut utersinnaaneranut periarfissat ikinnerpaamik ukiumut ataasiarluni misissortassavai.
§ 22. Peqqussut manna tunngavigalugu innarluutilik ikiorserneqarsinnaanersoq, aamma sutigut qanorlu annertutigisumik ikiorserneqassanersoq Isumaginninnermut Pisortaqarfiup aalajangiiffigissavaa.
Imm. 2. Isuinaginninnermut Pisortaqarfik siumoortumik akuersissuteqarteqqaarnagu isumaginninnermut ataatsimiititaliaq annertuumik innarluutilimmut ikiorsiisimappat aningaasartuutit taakku kommunimut utertillugit akilerneqarsinnaanngillat.
Imm. 3. Peqqussut manna tunngavigalugu Isumaginninnermut Pisortaqarfiup akuersissuteqarsimaneratigut kommunit aningaasartuutigisimasaasa kommuninut utertillugit akilerneqartarnerini malittarisassat Naalakkersuisut aalajangersarsinnaavaat.
§ 23. Kommunit isumaginninnermut ataatsimiititaliaasa peqqussut manna tunngavigalugu ikiorserneqarnissamik qinnuteqartoq peqqusinnaavaat suliassap paasissutissiivigineqarnissaanut peqataaqqullugu, matumani nakorsamit imaluunniit nakorsamit immikkut ilisimasalimmit misissorneqarnissaq, imaluunniit misissorneqarnissaq katsorsarneqarnissarluunniit siunertaralugit napparsimmavimmut unitsinneqarneq ilanngullugit.
Imm. 2. Kommunit isumaginninnermut ataatsimiititaliaasa innarluutilik sapinngisaq naapertorlugu akuersiseqqaarlugu paasissutissat annertuumik innarluuteqartup atugarisaanut tunngasut kimilluunniit tamakkuninnga paasisimasaqartumit piniarsinnaavaat, taakku peqqussut manna tunngavigalugu ikiorserneqarnissamik qinnuteqaatip suliarineqarnissaanut, inassuteqaatilluunniit nassiunneqarnissaanut pisariaqartutut isigineqarpata.
Imm. 3. Peqqussut manna tunngavigalugu qinnuteqaatinut inassuteqaatit Isumaginninnermut

Pisortaqarfimmi suliarineqarnissaannut paasissutissat pisariaqartut pissarsiariniarnissaat ingerlateqqinneqarnissaallu kommunit isumaginninnermut ataatsimiititaliaasa pisussaaffigaat. Peqqussut manna tunngavigalugu qinnuteqaatit suliarineqarnissaanni paasissutissat suut pisariaqartuunersut pillugit malittarisassat Naalakkersuisut aalajangersarsinnaavaat.

Imm. 4. Kommunit isumaginninnermut ataatsimiititaliaasa peqqussut manna tunngavigalugu ikiorserneqarnissamik qinnuteqaat oqartussaasoqarfiit assigiinngitsunik suliallit akornanni suleqatigiinniissamut ataatsimiititaliamut saqqummiussinnaavaat, takuuk oqartussaasoqarfiit assigiinngitsunik suliallit isumaginninnermi suliassat pillugit suleqatigiinnissaannut inatsisartut peqqussutaat.

§ 24. Peqqussut manna tunngavigalugu ikiorserneqarnissamik qinnuteqaammut inassuteqaatip suliarinissaanut paasissutissat naliliinerillu pisariaqartinneqartut Isumaginninnermut Pisortaqarfiup pissarsiariniarsinnaavai.

§ 25. Peqqussut manna tunngavigalugu ikiorserneqartoq pisussaavoq kommunitut najugarivitamini isuraaginninnermut ataatsimiititaliaq ilisimatittassallugu inuunermini pissutsit allanngornerinik ikiorsiinerup tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit allanngortinneqarluniluunniit atorunnaavinnissaanik kinguneqarsinnaasunik.

Imm. 2. Innarluutillip kommunitut najugarivitaani isumaginninnermut ataatsimiititaliaq pisussaavoq Isumaginninnermut Pisortaqarfik ilisimatissallugu paasissutissanik tamanik innarluutillip ikiorserneqarnerata allanngortinneqarneranik atorunnaarneranilluunniit kinguneqarsinnaasunik.

Imm. 3. Inuk paasissutissiinissamik pisussaaffik imm. 1-imi taaneqartoq eqqortinnagu, imaluunniit nalunngikkaluarlugu, peqqussummi matumani aalajangersakkat tunngavigalugit eqqunngitsumik ikiorserneqarsimappat eqqunngitsumik tigusarsimasaminik utertitsilluni akileeqquneqarsinnaavoq.

Imm. 4. Imm. 3 naapertorlugu eqqunngitsumik tiguneqarsimasut utertillugit akilersinneqartarneri pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

Kapitali 8

Aningaasalersorneqarnera

§ 26. Peqqussut manna tunngavigalugu aningaasartuutit, taamaattorli peqqussummi §§ 10-12 tunngavigalugit aningaasartuutit ilanngunnagit, Namminersornerullutik Oqartussanit akilerneqartassapput.

Imm. 2. Peqqussut manna tunngavigalugu kommunit aqutsinermut aningaasartuutaat kommuninit akilerneqartassapput.

Imm. 3. Peqqussummi § 10 tunngavigalugu aningaasartuutit kommunit isumaginninnerraut ataatsimiititaliaannit akilerneqartassapput, taamaattorli aningaasartuutit tamakkiissumik ilaannakortumilluunniit utertillugit akilerneqartarnerat pillugu malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaallutik.

Kapitali 9

Naammagittaalliorsinnaatitaaneq.

§ 27. Inatsisartut peqqussutaat manna tunngavigalugu aalajangiinerit isumaginninnermut tunngasut siulersorneqarnerat aaqqissuussaanerallu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni malittarisassat nalinginnaasut tunngavigalugit naammagittaalliuutigineqarsinnaapput.

Imm. 2. Taamaattorli § 17, imm. 2 tunngavigalugu Isumaginninnermut Naalakkersuisumit aalajangerneqartut aqutsinikkut oqartussamut allamut naammagittaalliuutigineqarsinnaanngillat.

Kapitali 10

Pineqaatissinneqarsinnaaneq pillugu aalajangersakkat.

§ 28. Kinaluunniit Inatsisartut peqqussutaata matuma aqunneqarnerani peqataasoq pinerluttulerinermi inatsisimmi pisortani atorfeqarnermi suliaqartitaanermiluunniit pinerluuteqarnerit pillugit malittarisassat tunngavigalugit akisussaatitaavoq, taamatut suliassaqartitaaneq qinigaanikkut pisimagaluarpalluunniit.

Kapitali 11

Ikaarsaariarnermi aalajangersakkat atortuulersitsinerlu.

§ 29. Inuit timimikkut eqqarsartaatsimikkulluunniit annertuumik innarluutillit isumagineqarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 9, 15. oktober 1979-meersoq tunngavigalugu annertuumik innarluutilittut nalunaarsorneqarsimasut, peqqussurnmi matumani kapitali 2-mi aalajangersakkat apeqqutaatinnagit, peqqussut taanna tunngavigalugu ikiorserneqarsinnaapput.

§ 30. Inatsisartut peqqussutaat manna 1. januar 1995 aallarnerfigalugu atortuulersinneqarpoq.

Imm. 2. Tamatumunnga peqatigitillugu inuit timimikkut eqqarsartaatsimikkullu annertuumik innarluuteqartut isumagineqarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 20. oktober 1983-imeersoq atorunnaarpoq.

Imm. 3. Inatsisartut peqqussutaat imm. 2-mi taaneqartoq tunngavigalugu malittarisassatut aalajangersarneqarsimasut atuutiinnassapput, Inatsisartut peqqussutaat manna Inatsisartulluunniit peqqussutaat allat tunngavigalugit aalajangersakkanit taarserneqarnissamik atorunnaarsinneqarnissamilluunniit tungaannut.

Namminersornerullutik Oqartussat, 3. november 1994

Lars Emil Johansen

/

Henriette Rasmussen

Namminersorlutik Oqartussat
Imaneq 4
3900 Nuuk
E-mail: nsninatsit@nanoq.gl

Linkit iluaqutaasussat

Kalaallit Nunaanni inatsisinut nalunaarutit
Namminersorlutik Oqartussat inatsisinut toqqorsiviat
Naalakkersuisut